

ΓΛΩΣΣΑ 11-01-2023

- 6.** Στο άρθρο συναντήσαμε το επίθετο **επιτυχής**. Ας θυμηθούμε πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ης, -ης, -ες συμπληρώνοντας τον πίνακα.

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική Γενική Αιτιατική Κλητική	ο επιτυχής του επιτυχούς τον επιτυχή – επιτυχή	η επιτυχής της επιτυχούς την επιτυχή – επιτυχή	το επιτυχές του επιτυχούς το επιτυχές – επιτυχές
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική Γενική Αιτιατική Κλητική	οι επιτυχείς των επιτυχών τους επιτυχείς – επιτυχείς	οι επιτυχείς των επιτυχών τις επιτυχείς – επιτυχείς	τα επιτυχή των επιτυχών τα επιτυχή – επιτυχή

- 7.** Στο παρακάτω κείμενο μπορείτε να συμπληρώσετε τα γράμματα που λείπουν στις μετοχές; Μετά, βρείτε από ποια ρήματα προέρχονται και σκεφτείτε ποιες έχουν λειτουργία επιθέτου:

Ο κόσμος ήταν συγκεντρωμένος στην πλατεία του χωριού. Ακόμα και από τα πιο απομακρυσμένα σπίτια του χωριού είχαν έρθει ντυμένοι με τα καλά τους οι χωρικοί. Τα πρόσωπα φαίνονταν πρόσχαρα, σχεδόν ευτυχισμένα. Τα βλέμματα όλα ήταν στραμμένα στο Δημαρχείο. Σε λίγο, στο άνοιγμα της πόρτας φάνηκε το τιμώμενο πρόσωπο, ένας φημισμένος επιστήμονας, προσκεκλημένος των αρχών του χωριού.

Μετοχές Ρήμα από το οποίο προέρχονται

συγκεντρωμένος	⇒ συγκεντρώνομαι
απομακρυσμένα	⇒ απομακρύνομαι
ευτυχισμένα	⇒ ευτυχώ
στραμμένα	⇒ στρέφομαι
φημισμένος	⇒ φημίζομαι
προσκεκλημένος	⇒ προσκαλούμαι

- Λειτουργία επιθέτου έχουν οι μετοχές: απομακρυσμένα (σπίτια), ευτυχισμένα (πρόσωπα), φημισμένος (επιστήμονας).

Σημείωση: Η μετοχή ευτυχισμένα έχει θέση κατηγορουμένου.

- 8.** Μετά την κακοκαιρία, το Υπουργείο Γεωργίας εξέδωσε ανακοίνωση για να ενημερώσει τους αγρότες. Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις από τον πίνακα που ακολουθεί. Μην ξεχάσετε να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.

Ανακοίνωση

Το Υπουργείο Γεωργίας, μετά τις πρόσφατες **χιονοπτώσεις** που έπληξαν πολλές περιοχές της χώρας και επέφεραν καταστροφές στις **καλλιέργειες** και κυρίως στα **εσπεριδοειδή** του νομού Λακωνίας, ανακοινώνει τα ακόλουθα μέτρα:

- Θα δοθούν έγκαιρα οι **αποζημιώσεις** στους **αγρότες** των οποίων η **παραγωγή** καταστράφηκε.
- Η Αγροτική Τράπεζα θα χορηγήσει ειδικά δάνεια για να διορθωθούν οι **ζημιές** στα **θερμοκήπια** που γκρεμίστηκαν από το χιόνι.

Παράλληλα, σε συνεργασία με τη ΔΕΗ, γίνεται προσπάθεια να αποκατασταθεί έγκαιρα η **ηλεκτροδότηση** στις περιοχές που έκουν πληγεί.

9. Η χώρα αντιμετωπίζει ένα μεγάλο κύμα κακοκαιρίας και τα προβλήματα είναι πολλά στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Ως δημοσιογράφοι, έχετε συγκεντρώσει ορισμένες πληροφορίες για την κατάσταση και τις έχετε κα-

ταγράψει στον ακόλουθο πίνακα. Φροντίζετε να βρείτε και τις υπόλοιπες:

ποιο είναι το γεγονός;	πλημμύρες	θαλασσοταραχή	κατολισθήσεις
πού συνέβη;	Αθήνα	Αιγαίο πέλαγος	ορεινά χωριά Ηπείρου
πότε συνέβη;	χτες το βράδυ	όλη την περα- σμένη εβδομάδα	χτες το απόγευμα
ποιοι σχετίζο- νται με αυτό;	κάτοικοι νοτίων προαστίων	κάτοικοι Κυκλαδών	κάτοικοι χωριών
πώς συνέβη; (αίτια- συνθήκες)	μπαζωμένα ρέματα, βουλωμένα φρεάτια, καταρρακτώδης βροχή	θυελλώδεις βόρειοι άνεμοι	συνεχιζόμενες έντονες βροχο- πτώσεις, καμένα δάση, διάβρω- ση εδάφους
ποια είναι η έκταση, η σπουδαιό- τητά του;	πλημμυρισμένα υπόγεια και αποθή- κες, καταστροφή επίπλων και οικια- κών συσκευών, καθίζηση δρόμων	αποκλεισμός νησιών, ξεβρά- στηκαν βάρκες στη στεριά, καταστροφή λιμενοβραχίονα	αποκλεισμός χωριών, κατα- πλάκωση σπιτι- ών, θάνατος ζώ- ων, καταστρο- φή περιουσιών
ποιους σοβαρούς κινδύνους δημιούργησε το γεγονός;	απειλήθηκαν ανθρώπινες ζωές, ζημιές στο οδόστρω- μα, καταστροφή νοικοκυριών	πρόβλημα ανε- φοδιασμού, έλλει- ψη τροφίμων και φαρμάκων, κίνδυ- νος για την υγεία	διακοπή συγκοινωνιών
με ποιον τρόπο αντιμετω- πίστηκαν οι ποιο σοβαροί κίνδυνοι;	άντληση νερών από την Πυροσβεστική, επέμβαση ανδρών της ΕΜΑΚ για απε- γκλωβισμό ανθρώπων, συνεργεία φροντίζουν για την αποκατάστα- ση του οδοστρώματος	ανεφοδιασμός με στρατιωτικά αεροσκάφη, μεταφορά ασθενών με αεροπλάνα	μεταφορά κατοίκων σε ασφαλές μέρος, κατα- σκευή προ- στατευτικών τοιχίων, αναδάσωση

1. Βρείτε πληροφορίες από την περιγραφή που διαβάσατε και προσπαθήστε να απαντήσετε:

α. Πού βρίσκονταν τα καφενεία;

Τα καφενεία βρίσκονταν σε ένα χωριό της Λέσβου, το Μόλυβο, που ήταν και το χωριό της συγγραφέα.

β. Πώς ήταν τα καφενεία (εξωτερική όψη και εσωτερικοί χώροι);

Τα καφενεία είχαν πέτρινους τοίχους με μεγάλα παράθυρα που έβλεπαν στη θάλασσα. Οι στέγες τους ήταν από κεραμίδια. Στο εσωτερικό τους υπήρχαν μαρμάρινα τραπεζάκια αλλά και τζουκμπόξ, για να διαλέγουν οι πελάτες το τραγούδι που ήθελαν να ακούσουν.

γ. Ποιους συναντούσε κανείς στα καφενεία τις καθημερινές και ποιους τις Κυριακές; Τι έκαναν;

Τις καθημερινές στα καφενεία σύχναζαν κυρίως άντρες, και ιδιαίτερα ηλικιωμένοι, οι οποίοι έπαιζαν χαρτιά για να περάσει η ώρα τους. Τις Κυριακές όμως η εικόνα άλλαζε, γιατί ήταν η μέρα της οικογενειακής εξόδου. Έτσι, καλοντυμένες κυρίες με την οικογένειά τους έβγαιναν για τον περίπατό τους και στο τέλος κάθονταν σε κάποιο καφενείο για να φάνε το γλυκό τους.

δ. Ποιο πρόσωπο έκανε τη συγγραφέα να αγαπήσει τα καφενεία; Πώς χαρακτηρίζει τη σχέση της με το πρόσωπο αυτό;

Η συγγραφέας στα παιδικά της χρόνια συχνά συνόδευε τον παππού της στο καφενείο, όπου εκείνος συναντούσε τους φίλους του κι έπαιζε πρέφα. Αυτές οι επισκέψεις, και ιδιαίτερα το γεγονός ότι ο παππούς τής πρόσφερε το λουκούμι που κέρδιζε ως «έπαθλο» στην πρέφα, την έκαναν να δεθεί με αυτούς τους χώρους. Τη σχέση με τον πολυαγαπημένο της παππού τη χαρακτηρίζει πολύτιμη.

ε. Πού ήταν το κουρείο του πατέρα της και πώς ήταν εσωτερικά;

Ο πατέρας της συγγραφέα είχε το κουρείο του στην αγορά. Τα πάντα εκεί μέσα ήταν τακτοποιημένα και καθαρά. Ο αέρας του μοσχομύριζε από τις κολόνιες. Τα έπιπλα ήταν φτιαγμένα από ξύλο καρυδιάς και από τους μεγάλους καθρέφτες που διέθετε μπορούσες να δεις το λιμάνι, τις τράπες και το ηλιοβασίλεμα.